

Timo Kalevi Forss

Joutsen- laulu

JUSSI HAKULISEN ELÄMÄKERTA

LIKE

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

Text and data mining prohibited.

© Timo Kalevi Forss ja Like Kustannus / Kustannusosakeyhtiö Otava, 2026.

Like Kustannus / Kustannusosakeyhtiö Otava
Uudenmaankatu 10, 00120 Helsinki
tuoteturvallisuus@otava.fi

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-52684-1

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026

Sisällysluettelo

Esipuhe	7
Reposaari	10
Strix	16
Yö	21
Appendix	29
Varietee	33
...ja tapahtui niinä päivinä	50
Nuorallatanssija	56
Joutsenlaulu	65
Jussi lähtee Yöstä	75
Vaaleanpunainen majatalo	89
Kinsky	100
Oikeisiin töihin	116
Sovinto Olli Lindholmin kanssa	121
Pennitön Onassis	128
Kymmenes kevät	133
Vieraskirja	138
Hän tanssi kanssa enkeleiden	144
3.33.33	148
Voima	157
Legenda	164

Rakkaus on lumivalkoinen	170
Kuolematon	179
Äidin kuolema	188
Valtakunta	193
Loisto	202
Jussi opettajana	215
Tähtipölyä	223
Kun nuoruus katoaa	236
Biisejä muille	243
Vastoinkäymisiä	253
Jussi Hakulinen Distortion	260
Vain elämää	269
Erakko	282
Jussi Hakulinen & Likaiset Legendat	288
Viimeinen keikka	295
Jussi Hakulisen tuotanto	302
Lähteet	316
Hakemisto	320

Esipuhe

Heinäkuun viimeisenä päivänä vuonna 2021 aurinko paistaa Pori-spere-festivaalin Lokkilavalle. Esiintymään nousee kalpeakasvoinen mies, jonka pitkä vaalea tukka on hieman takussa. Mies vaikuttaa kovia kokeneelta ja jännittää selvästi esiintymistä. Tilanne helpottuu, kun hän avaa suunsa ja alkaa laulaa. Ääni on kunnossa ja laulaminen sujuu musikaalisella varmuudella. Yleisökin on jännittynyt, mutta tunnelma vapautuu keikan edetessä.

Puolivälissä keikkaa peikkomainen solisti esittää lauluja, jotka ihmiset todella tuntevat. Kappaleet saavat ihmiset liikuttumaan. Miehen tekemissä lauluissa ja hänen esityksessään on jotain hyvin tunteisiin vetoavaa. Osa yleisöstä pyyhkii silmäkulmiaan, osa laulaa mukana.

Mies oli nimeltään Jussi Hakulinen, ja tämä kirja kertoo siitä, millaista musiikkia hän teki ja millaisen elämän hän eli.

Jussi Hakulinen (1964-2022) oli yksi suomirockin merkittävimmistä lauluntekijöistä. Hänet muistetaan ennen kaikkea Yö-yhtyeen kosketinsoittajana ja keskeisenä lauluntekijänä. Ilman Hakulisen säveltämiä ja sanoittamia hittejä, kuten ”Särkynyt enkeli”, ”Likaiset legendat I” ja ennen kaikkea ”Joutsenlaulu” tai ”Rakkaus on lumivalkoinen”, Yöstä ei olisi tullut suomirockin jättiläistä.

Hakulisen hitit tuntee koko Suomen kansa, mutta tekijä niiden takana on jäänyt vähemmälle huomiolle. Tässä kirjassa kartoitan Hakulisen uraa ja elämää. Mukana ovat haastattelujen muodossa monet Hakulisen kanssa työskennelleet ja eläneet. Myös Jussi Hakulinen pääsee ääneen arkistolähteiden kautta. Lisäksi esittelen ja analy-

soin koko Jussi Hakulisen tuotannon ja pohdin hänen merkitystään suomalaisessa musiikkielämässä 1980-luvun alusta nykypäivään.

Porin Reposaaaresta kotoisin olevan Hakulisen juuret olivat punkissa. Hän ehti jo nuorena sanoittaa porilaiselle punkbändi Appendixille heidän tunnetuimman kappaleensa ”Ei raha oo mun valuuttaa”. Se oli vasta alkua, sillä Hakulisesta kasvoi monipuolinen ja erittäin lahjakas biisintekijä. Hänen vahvuutensa ei ollut punkin räyhäkyys vaan ilmiömäinen herkkyyks ja taito yhdistellä iskelmällisiä melodioita energiseen rock-ilmaisuun.

Hakulinen kirjoitti kaikki laulut Yön esikoisalbumille *Varieteelle*, joka ilmestyi vuonna 1983. Laulaja Olli Lindholm tulkitsti ne konstailemattomalla tyyllillään, ja tämä yhdistelmä vei nuoret porilaismuusikot listojen kärkeen ja aloitti valtakunnallisestikin massiivisen porirock-ilmion. Yön vanavedessä suosiota saavuttivat myös porilaiset Dingo ja Mamba.

Vasta parikymppinen Hakulinen tunsu takkinsa tyhjenneen jo kolmen Yö-albumin jälkeen, ja hänellä oli myös erimielisyyksiä yhtyeen muiden jäsenten kanssa. Hakulinen jätti Yön ja siirtyi soolouralle vuonna 1985. Tätä seurasi Hakulisen sooloalbumi *Vaaleanpunainen majatalo* ja Kinsky-yhtyeen perustaminen. Hakulinen julkaisi uralaan kaiken kaikkiaan kuusi sooloalbumia, joista viimeinen, *Tähti-pölyä*, ilmestyi vuonna 2010.

Alun rakettimaisesta suosiosta huolimatta – tai ehkä juuri siksi – Jussi Hakulinen ei elänyt helppoa elämää. Jo 1980-luvulla hän koki muusikon ammatin liian epävarmaksi ja toimi opettajana Porissa. Hänen elämänsä väritti myös ambivalentti suhde Olli Lindholmiin. He olivat välillä riidoissa ja välillä sopivat erimielisyyteensä. 1990-luvun alusta alkaen Hakulinen alkoi jälleen kirjoittaa Yölle lauluja, ja ”Rakkaus on lumivalkoinen” nosti Yön suosion aivan uusiin sfääreihin vuonna 2003. Hakulinen osallistui 2000-luvulla myös Yön kiertueille bändin ulkojäsenenä.

”Voiko herkkyydelle antaa sairauden nimen?” Jussi Hakulinen kysyy Yölle kirjoittamassaan omaelämäkerrallisessa laulussaan ”Kun

nuoruus katoaa”. Hakulisella oli taito kirjoittaa suuria ja ihmisen koko elämänkaaresta kertovia lauluja. Vaikka laulujen ilmaisu lähestyi jo patetiaa, ne koskettivat laajasti suomalaisia ja muodostuivat suomalaisen musiikin klassikoiksi. Hakulinen joutui elämänsä aikana painimaan useiden sairauksien kanssa. Hän sai myös hankalan taitelijan maineen kieltäessään ”Joutsenlaulun” muunnellun version esittämisen *Vain elämää* -ohjelmassa ja poistamalla oman tuotantonsa Spotifysta. Kyse oli pohjimmiltaan tekijänoikeuksien puolustamisesta. Hakulinen oli periaatteen mies, eikä hyväksynyt epäoikeudenmukaisuutta missään muodossa.

Jussi Hakulisen lauluntekijän taidot havaittiin myös Yön ulkopuolella. Hänen tekemiään lauluja ovat levyttäneet muun muassa Pate Mustajärvi, Suvi Teräsniska, Olli Lindholm, Katri Helena, Katri Ylander, Fredi, Kotiteollisuus, Souvarit, Saimaa, Appendix, Villi Linja, Toinen Näytös, Mika Peltonen, Rajaton, Iku ja Jessica Wolff. Olen koonnut Jussi Hakulisen tekemistä kappaleista *Joutsenlaulu – Jussi Hakulisen lauluja* -nimisen soittolistan Spotifyhin.

Haluan kiittää kaikkia kirjan tekemiseen osallistuneita ja siihen materiaalia antaneita. Kiitokset myös perheelleni pitkämielisyydestä. Kirjan tekemistä ovat tukeneet Otavan kirjasaatiö ja Suomen tietokirjailijat.

Munapirtissä kesäkuussa 2026

Timo Kalevi Forss

Reposaari

Kolmekymmentä kilometriä Porin keskustasta merelle päin sijaitsee Reposaari. Se on Kokemäenjoen suistoalueen uloin saari Selkämeren rannalla, ja hyvän luonnonsataman ansioista siitä kehittyi merkittävä kohtauspaikka jo purjelaivojen aikakaudella. Reposaareen rakennettiin 1800-luvun lopulla saha ja pian myös konepaja. 1900-luvulla Reposaaresta kehittyi vilkas saha- ja satamayhdyskunta.

Puutaloista koostuva Reposaaren keskusta oli 1960-luvulla tuhannen asukkaan idylli, jossa merimiehet ja työläiset elivät karua mutta yhteisöllistä elämää. Naapurit tunnettiin hyvässä ja pahassa, tehtaiden työmiehet pitivät pyörät pyörimässä ja kapakoissa merikarhut kertoivat juttujaan. Harjakattoisten puutalojen suojassa elettiin yhtenäiskulttuurin auvoisaa aikaa.

Tähän Meri-Porin helmeen syntyi 21. joulukuuta 1964 Jussi Pekka Hakulinen, joka oli viisihenkisen Hakulisen perheen iltatähti.

Isä Vilho Hakulinen (1920–1975) oli Karjalan evakko ja kotoisin Yläsommeelta Viipurin maalaiskunnasta. Vilho joutui talvi- ja jatkosotaan. Hän koki kovia jouduttuaan muun muassa neuvostoliitolaisten mottiin, josta hän pääsi pakenemaan. Sotatraumat olivat läsnä Jussin lapsuudessa, kun hän kuuli isänsä huutavan keskellä yötä sotapainajaisten riivaamana.

Kun Viipuri menetettiin Neuvostoliitolle, Vilho Hakulinen päätyi evakkona Porin seudulle. Hän kouluttautui poliisiksi ja teki uransa sinisessä univormussaan Porissa. Vilho Hakulisen nuoruuden ystäviin kuuluivat muun muassa näyttelijä Martti ”Masa” Niemi, jonka kanssa hän oli pelannut jääpalloa Viipurin Susissa. Jussi ihmetteli lapsena

isänsä Viipurista Reposaareen tuomia maalivahdin polvisuojia, joissa luki ”Masa”. Vasta aikuisena Jussi tajusi polvisuojien alkuperäisen omistajan olleen *Pekka ja Pätkä* -elokuvien tähti Masa Niemi. Vilho Hakulisen nuoruuden ystäviin kuului myös Yläsommeen kylässä varttunut poliitikko Johannes Virolainen, joka nousi vuonna 1964 Suomen pääministeriksi ja teki pitkän uran yhtenä keskustapuoleen merkittävimmistä poliitikoista.

Äiti Raakel Hakulinen (os. Pohjaranta, 1921–2005) oli kotoisin Satakunnan Ahlaisista. Porin kupeessa sijaitseva pikkukunta liitettiin Poriin vuonna 1972. Vilho ja Raakel tapasivat Porissa ja menivät naimisiin 1945. Perheen esikoinen Veijo syntyi vuonna 1946, ja hän teki uransa rikoskonstaapelina. Veijo oli isänsä tavoin pidetty poliisi, ja lisäksi hän oli erittäin taitava Porin Pyrinnön lentopalloilija, joka olisi halutessaan voinut ryhtyä ammattipelaajaksi. Jussia 18 vuotta vanhempi Veijo kuoli vuonna 2018.

Sisko Anne-Maria (1952–2005) teki uransa Osuuspankin pankkivirkailijana. Koska sisarukset olivat Jussia huomattavasti vanhempia, he olivat jo aikuisia Jussin käydessä koulua. Jussi muistaa myös isänsä olleen paljon poissa kotoa työkiireidensä takia. Vaikka isä oli Jussille tärkeä, hän oli paljon äitiä etäisempi hahmo.

Yön alkuperäisbasisti Juha Rauäng oli Jussi Hakulisen luokkakaveri Reposaaressa.

Juha Rauäng: ”Jussi asui Reposaaressa, ja myös meidän perheemme muutti sinne, kun olin kahdeksanvuotias. Olimme Jussin kanssa luokkakavereita tokasta luokasta lähtien. Jussi oli siinä mielessä outo tapaus, että hänen vanhempansa olivat syntyneet 1920-luvun alussa. Oli aika harvinaista, että vanhemmat olivat niin vanhoja. Kun tutustuin Jussiin, hänen kaksi sisarustaan olivat jo aikuisia. Pelasimme kaikenlaisia pelejä, ja saatoimme pelata lautapelejä viikonloppuisin aamusta iltaan. Jussi oli kova keksimään kaikkea. Välillä meidät vedettiin korvasta syömään.”

Koulussa Jussi osoitti olevansa omapäinen luonne, joka haastoi opettajia.

Juha Rauäng: ”Jussi oli ihan hyvä oppilas koulussa, joskin hän teki yleensä asiat hieman omalla tavallaan. Jussi haastoi aina kaikki olemassa olevat opit. Kolmannella luokalla Jussi kehitti oman laskukaavan. Opettaja ei hyväksynyt sitä ja väitti, ettei se toimi. Jussi kuitenkin laski tehtävän omalla tavallaan ja vastaus oli oikein. Opettaja kiisti kaiken ja sanoi Jussille, ettei noin voi laskea. Opettaja pyysin Jussin luokan eteen ja teetätti hänellä tehtäviä. Jussi ratkaisi ne omalla kaavallaan aina oikein. Opettaja sai kauhean raivarin ja koki, ettei häntä kunnioitettu. Opettaja suuttui niin paljon, että heitti Jussin ulos luokasta.”

1970-luvun alun koulussa opettaja oli ehdoton auktoriteetti. Jos tämä kysenalaistettiin, seurasi nöyryytystä.

Juha Rauäng: ”Seuraavana päivänä opettaja toi Jussille vielä yhden laskutehtävän, vaikka ei ollut edes matematiikan tunti. Ratkaisepas tämä. Opettaja oli koko illan valmistellut tehtävää, jota Jussi ei saisi ratkaistua. Jussi onnistui ratkaisemaan tämänkin. Tällä kertaa hän ei lentänyt ulos luokasta.”

Jussi Hakulisen lapsuuteen kuului myös nelimaalin pelaamista, uimista ja kirjaamista Reposaaren juoksuhaudoilla. Välillä ihailtiin horisontista satamaan lipuvia laivoja. Talven tehdessä tuloaan Jussi keräsi ensimmäiset uskalikot Junnilan jäälle luistelemaan. Tärkeä paikka Reposaassa oli Takaranta, jossa hypittiin kesäisin mereen ja katseltiin Selkämeren rannattomalle ulapalle. Jalkapallo yhdisti Jussin ikäluokan nuorukaisia, joita oli Reposaassa reilut kymmenen eli juuri jalkapallojoukkueen verran. Porukka oli aikaan tiivis. Jussi oli peleissä maalivahti. Keväällä kentälle piti päästä potkimaan heti, kun ruoho alkoi vihertää.

Jussi Hakulinen oli herkkä lapsi. Hän muisteli istuneensa isänsä autossa, kun he ajoivat Reposaaren vieressä olleeseen Tahkoluodon satamaan katsomaan laivoja. Vilho Hakulinen näki merellä taivaanrannan halki kulkeneen valopallon ja kertoi uskomuksesta, jonka mukaan valoilmiön näkeminen enteilisi kuolemaa. Valon ensimmäisenä nähnyt olisi se, jonka vuoro olisi lähtä. Jussi kuun-

teli tarinaa tarkkaavaisena takapenkillä ja tallensi tapahtuman myöhemmin Yölle tekemäänsä kappaleeseen ”Merkki”.

Ja mies kertoi silloin sen, täältä lähtee jokainen,
mutta hän, joka meistä ensin näki tuon merkin
kohta hänet kutsutaan täältä paikkaan parempaan
ja takapenkiltä tuon kuuli poika herkin

Merkki, Jussi Hakulinen, 2005

Pian tämän tapahtuman jälkeen Hakulisen perhettä kohtasi suuri tragedia. Vilho Hakulinen menehtyi sydänkohtaukseen 55-vuotiaana vuonna 1975. Jussi oli tuolloin vain yksitoistavuotias. Tapaus järkytti koko Reposaarta.

Juha Rauäng: ”Muistan, että oli sunnuntaipäivä ja menin Jussin luo leikkimään, kuten usein tein sunnuntaisin. Yritin avata Hakulisten ovea. Reposaareissa pidettiin ovia aina auki, mutta nyt ovi olikin lukossa. Ihmettelin ja ajattelin, että he olivat lähteneet käymään jossain. Soitin piruuttani ovikelloa. Jussin äiti Raakel tuli avaamaan oven ja sanoi, että heillä on vähän surua täällä. Hän pyysi minut kuitenkin sisälle. Istuimme sitten olohuoneessa. Siellä olivat Jussi, hänen äitinsä ja sisarukset, jotka olivat tulleet käymään Porin keskustasta. Kaikki istuivat haudanvakavina. Jussin äiti kertoi minulle, että Jussin isä on sairaalassa kriittisessä tilassa. En tiennyt, mitä tarkoittaa kriittinen. Ymmärsin kuitenkin, että kyseessä oli huono asia. Istuin olohuoneessa ehkä viisi minuuttia, mutta se tuntui paljon pidemmältä ajalta. Lähdin kotiin. Sitteen tuli maanantai ja Jussi ei tullut kouluun. Hän ei tullut kouluun myöskään tiistaina. Tiistai-iltapäivänä Jussin äiti Raakel soitti meille ja minä satuin vastaamaan puhelimeen. Raakel pyysi minua sanomaan opettajalle, että Jussi ei tule tällä viikolla kouluun. Sitteen hän lisäsi, että Vilho on kuollut. Kerroin sitten nämä terveiset opettajalle.”

Raakel Hakulinen kertoi Jussin lapsuudesta *Me Naisten* haastattelussa vuonna 1985: ”Jussi otti isän kuoleman raskaasti. Silloin ajattelin, että kyllä tuolle pojalle pitää jotain keksiä. Niin ostin edullisesti pienet urut. Jussi oli arvellut jo nelivuotiaana ryhtyvänsä laulajaksi. Päätös oli syntynyt, kun hän oli katsellut Tapani Kansaa televisiosta.”

Jussin soitto-opinnot jäivät muutamaa Porin kanttorin antamaan soitotuntiin, mutta intoa soittamiseen löytyi omasta takaa.

Raakel Hakulinen: ”Olen toivonut Jussista kanttoria, mutta hän sanoo, ettei ikinä soittaisi kirkkomusiikkia.”

Vaikka Jussi oli Hakulisten perheen ainoa soittaja, musiikillista taustaa perheestä löytyi. Raakel Hakulinen lauloi vuosikymmeniä kirkkokuorossa, ja Vilho Hakulinen kuului aikanaan Porin poliisilaulajiin.

Jussi Hakulinen kertoi urkujensoittoharrastuksestaan Ylen Axa Sorjasen haastattelussa vuonna 1996: ”Kun aloin soittaa urkuja 12–13-vuotiaana, aloin heti tehdä omia biisejä. Tein omia biisejä ennen kuin ehdin opettelemaan kenenkään muun tekemiä kappaleita. Tuntuu luontevalta tehdä laulut itse. Tein myös heti sanoituksia. Biisintekeminen on kuulunut elämäni soittamisen aloittamisesta lähtien.”

Jussin ensimmäisiä soittokavereita oli Juha Rauäng, jonka soittimeksi valikoitui kitaran kautta basso.

Juha Rauäng: ”Soittaminen tuli mukaan pikkuhiljaa. Jussin kotona oli kotiurut, joita hän soitti. Minulla oli halpa vanerikitara. Rämpytelimme sitten yhdessä. Emme me soittaa osanneet, mutta rämpytelimme jotain. Diggailimme tietenkin Hurriganesia. Kuuntelimme toki paljon muutakin. Myöhemmin punk ja uusi aalto alkoivat kiinnostaa. Naapurillani oli myynnissä itsetehty basso, joka maksoi kymmenen markkaa. Aloin sitten soittaa bassoa, vaikken alun perin niin aikonutkaan. Jussi oli soittelut urkuja kotonaan. Hän ei käynyt missään tunneilla, vaan oli ihan itseoppinut. Joskus viidennellä tai kuudennella luokalla peruskoulua Jussilla oli omia biisikehitelmiä. Kollaa Kestää oli Jussille suuri suosikki koko hänen elämänsä ajan. Jussi lauloi Kollaan biisejä myöhemmin myös omilla keikoillaan.”

Pian Juha ja Jussi tutustuivat muihin soittamisesta kiinnostuneisiin nuoriin. Punk-aalto iski voimalla myös Reposaareen vuonna 1977. Porissa digattiin sekä punkista että 1950-luvun rock'n'rollista, mutta nuori Jussi Hakulinen ei diinareista perustanut. Hänen johtotähtiään olivat suomenkielisen punkin pioneerit: Kollaa Kestään lisäksi kasettinauhurissa soivat Problems?, Ypö-Viis ja Pelle Miljoona & 1980. Ulkomaisista artisteista Jussin suosikkeihin kuului David Bowie.

Punkin kitaravoittoisen ensimmäisen vaiheen jälkeen siirryttiin hieman melodisempaan uuteen aaltoon, josta löytyi luonteva paikka Jussi Hakulisen kaltaiselle laulavalle kosketinsoittajalle. Jussin ensimmäisten bändiviritelmien nimet kertovat paljon siitä, millaisella asenteella oltiin liikenteessä. Jussi meuhkasi treenikämpillä muun muassa seuraavissa kokoonpanoissa: Jolloin Järjestetään, Rintamäkeläiset, Wanha Laine ja Strix. Viimeisimmästä kehittyi Jussi Hakulisen ja Juha Rauängin ensimmäinen vakavammin otettava kokoonpano, jossa Jussin omat biisit olivat keskeisessä roolissa.

Strix

Jussi Hakulisen ensimmäinen keikkaileva bändi Strix perustettiin Porissa vuonna 1979. Toiminta oli punkhenkistä ja erittäin oma-toimista, kuten Jussi Hakulinen kertoi Ylen haastattelussa vuonna 1996: ”Ensimmäiset bändit tulivat aika pian soittamisen aloittamisen jälkeen. Asuin Reposaassa. Siellä oli paljon soittajia. Aloin soittamaan 13–14-vuotiaana Juha Rauängin kanssa. Kun olin neljälentoista, meillä oli Strix-niminen bändi. Siinä soittivat minun ja Rauängin lisäksi kaksi paikallista kaveria. Me järjestimme itse tansseja. Se oli siihen aikaan aika helppoa. Vuokrasimme VPK:n talon, pistimme kamat pystyyn ja pidettiin bileet. Sellaista ei enää juurikaan tehdä. Tuohon aikaan kuului, että kun bändi perustetaan, niin se alkaa itse järkkäämään huvitilaisuuksia. Se oli tosi hauskaa. Me olimme todella nuoria, 14–15-vuotiaita, ja hoidimme homman alusta loppuun lipunmyynnit ja kahvitarjoilut mukaan lukien.”

Juha Rauäng: ”Strix oli alun perin coverbändi. Soitimme suurin piirtein kaikkea, mitä osattiin. Minun ja Jussin lisäksi yhtyeessä soitti Harri Varhala, joka oli myös Yön ensimmäinen rumpali, ja kitaraa soitti luokkakaverimme Arvid Saarinen. Kaikki lauloivat vuorollaan, sillä varsinaista laulajaa ei aluksi ollut. Siihen aikaan uusi aalto oli jo kova sana. Soitimme muun muassa Ypö-Viittä, Kollaata ja jokusen biisin Pelle Miljoonalta. Tykkäsimme kaikki melodisesta musiikista.”

Jussi Hakulisesta tuli melko pian yhtyeen primus motor, sillä hänellä oli nippu biisejä. Oli myös luontevaa, että hän ryhtyi yhtyeen pääsolistiksi.

Hakulinen kertoi Ylelle vuonna 1996: ”Punk oli se tekijä, joka sai minut näyttämään biisejäni muillekin. Olen tehnyt aina melko samantyyppisiä biisejä. Aluksi biisini olivat melko suoraviivaista punkkia. Niitä biisejä, joita tein heti aloitettuani soittamaan, on aika paljon Yön ensimmäisellä levyllä. Siellä on yksi biisi, jonka tein 14-vuotiaana.”

Tuo biisi on nimetty teini-ikäisen itsevarmuudella. Laulun nimi on ”Tiedän liikaa elämästä”.

Porilaistoimittaja Johnny-Kai Forssell kirjoitti vuonna 1980 *Satakunnan Kansaan* Strixistä jutun otsikolla: ”Uutta aaltoa nuorin voimin, Strix – säveltä ja sanomaa.” Artikkelissa vieraillaan Strixin treeneissä, jossa soitetaan 14-vuotiaan Jussi Hakulisen biisejä: ”Vanhaa hämyä hirtittää, kun yksi neljätoistavuotias ja kolme viisitoistakesäistä vetelee rajua sanomaa: ’Sun elimistösi huusi ainetta, se muka vähensi sielun painetta, ei rahat riittäneet aineeseen, sä veit itsesi huo-
ran maineeseen.’ Se on tätä päivää, tänään lauantai-iltapäivänä Porin Kaanaassa, kun Strix-yhtye harjoittelee.”

Strix osallistui vuonna 1980 myös Teiniliiton bändikatselemukseen Tampereella. Katselmukseen osallistui 17 bändiä, joista kaksi valittiin finaaliin. Strix oli toinen näistä. Forssell kuvailee yhtyettä *Satakunnan Kansassa*: ”Strix on hankkinut mainetta Teljän koulubibileissä ja Reposaaren VPK:lla. Yhtye vetää monipuolista linjaa. Ohjelmistossa on neljäkymmentä kappaletta ja niistä puolet on omia, pääasiassa urkuri Jussi Hakulisen käsialaa. Jussi haluaisi ’punkittaa’ ohjelmistoa, mutta muu joukko on vastaan. Yhteinen linja on poikien kertoman mukaan ’uutta aaltoa, muttei punkkia’ ja Jussi tyytyy tähän. Soittajat ovat kuitenkin mahdollittaneet mukaan Jussinkin mielimusiikkia.”

Osa Strixin keikoista tuli 1970-luvun lopulla perustetun Porin elävän musiikin yhdistyksen Pelmun kautta. Pojat kommentoivat keikkatilannetta *Satakunnan Kansassa*: ”Viikonloput on pyhitetty yhtyeelle. Jos ei ole keikkaa, silloin harjoitellaan. Yhdestä suusta pojat vähän narisevat Pelmulle, jonka jäseniä he ovat, totta kai. ’Pelmu mää-
rää keikkojen alahintarajaksi 500 markkaa. Meillä olisi muutama tuon alle menevä keikka ollut, mutta Pelmu ei hyväksy niitä. Nekin olisi-

vat parempi kuin ei mitään, varsinkin kun Pelmun järjestämistä keikoista ei saa penniäkään.”

Jussi Hakulinen kuvaili Porin ilmapiiriä 1980-luvun alussa Ylen elävän arkiston haastattelussa porilaismuusikko Jarkko Even kanssa vuonna 2007. Haastattelu on tehty Reposaaaren VPK:lla, joka oli kummallekin muusikolle tärkeä paikka uran alkuvaiheessa.

Jussi Hakulinen: ”Tämä oli aktiivinen paikka aikanaan, ja täällä kävi paljon bändejä soittamassa. Eve on käynyt täällä useamman kerran Rebelsin kanssa. Olen ollut katsomassa niitä keikkoja tosi pikkujätkänä. Järjestimme täällä paljon keikkoja myös itse. Kerran otimme tänne soittamaan T.T. Salonen Judas Bandin toiseksi orkesteriksi. Silloin Olli Lindholm näki ensimmäistä kertaa Strix-yhtyeen, joka oli minun bändini.”

Kuten koko Suomessa, myös Porissa nuorisoryhmien vastakkainasettelu oli 1970- ja 1980-lukujen vaihteessa ajan henkeen kuuluva asetelma.

Jussi Hakulinen: ”Porissa oli sekä punkkareita että teddyjä. Täällä heiluivat kettingit ja touhu oli hyvin yksisilmäistä. 1980-luvun alussa oli jengitappeluja punkkareiden ja diinareiden välillä. Diinareiden bileisiin ei todellakaan kannattanut eksyä, jos näytti yhtään hämyltä tai punkkarilta. Itsekin sain joskus nokkaani.”

Strixistä on säilynyt mainio keikkaraportti pienlehti *Läikässä*, kun lehden toimittaja Pasi Görman todisti 6. joulukuuta 1980 Reposaaaren VPK:lla Strixin ja kahden muun bändin keikkaa. Yksi yhtyeistä oli T.T. Salonen Judas Band, jonka solistina toimi nuori Olli Lindholm. Lisäksi mukana oli tuntemattomaksi jäänyt kolmas bändi. Illan kulku ja ohjelmisto kuvaavat hyvin tuon ajan ilmapiiriä.

Pasi Görman kirjoittaa autenttiseen pienlehtityyliin: ”Soitto alkoi. Ekana soitti nimetön räpeltäjä-yhtye. Ne soitti Epuilta ’Minun aurinkolasit’ ja ’Vanhan pojan’ tosi kamalasti. Ja sitten tuli tietysti ’Rappiolla’, joka meni suorastaan päin helvettä. Osaksi kai sen takia, että kamat reistaili. Ja kun näissä kavereissa ei ollut tippaakaan tyyliä. Sitten lavalle nousivat Strix-henkilöt. He aloittivat semmoisella Magazinen biisillä kuin ’Shot by Both Sides’ ja soittivat siitä tietenkin sen Kollaa Kestään

'Syksy'-version. Kyllähän Kollaa sen paljon paremmin esittää, mutta ei Strixin esitystäkään voi raiskaukseksi sanoa. Strixillä oli myös urut, jotka antoivat mukavan sävyyksen bändin esittämiin biiseihin, jotka oli muuten valittu hyvää makua osoittaen. Seuraavaksi tuli 'Kaupungit valot', Kollaan biisi sekin. Se esitettiin keskinkertaisesti. Minä poika olin aivan hämmästynyt, kun porilainen bändi soittaa Kollaata. Ne soittivat myös 'Tahdon rakastella sinua' ja yleisö oli aivan haltioissaan. Minä en ymmärrä miksi melkein joka bändin, joka soittaa uutta aaltoa tai joitain muuta, täytyy soittaa tuo biisi. Kaiken lisäksi useimmat laulaa sen vielä päin helvettiä."

Syksyllä 1980 vain pari kuukautta ennen Strixin keikkaa oli ilmestynyt suomalaisen rockin merkkipaalu, Pelle Miljoona Oy:n *Moottoritie on kuuma*, joka päivitti suomalaisen punkin uuteen aaltoon. Pelle Miljoonan ensimmäisten albumien 77-henkinen kitarapunk vaihtui Ari Taskisen melodisiin sävellyksiin, joissa syntetisaattoreilla oli iso rooli. Oy:n soittajien Andy McCoyn ja Sami Yaffan glamrock-henkinen imago meikkeineen ja värjättyine tukkineen aiheutti uskomattomia metamorfooseja ympäri Suomen, kun raappahousuihin ja karvareuhkoihin pukeutuneet maakuntien nuoret miehet alkoivat muuttaa imagoaan hieman ennakkoluulottomampaan suuntaan. Pelle Miljoona Oy:n sytyttämä kipinä jäi kytemään myös Porin seudulla, ja pian se oli leimahtava täyteen liekkiin.

Itsenäisyyspäivänä 1980 tämä kehitys oli havaittavissa Strixin keikkasetissä.

Pasi Görman: "Sitten tuli sellainen 'Moottoritie on kuuma' -vaikutteinen oma biisi 'Maa on syntinen laulu'. Ekan setin vika biisi taisi olla Kollaan 'Kirjoituksia kellarista'. Se meni ihan poskelleen. Biisi esitettiin liian nopeasti ja laulu klikkasi. Soittihan ne vielä jossain välissä Problemsin 'Menkin'. Niin ja näissä kavereissa oli sentään jonkin verran tyyliä."

Samaa Pelle Miljoonan ja Tumppi Varosen viitoittamaa linjaa edusti myös Olli Lindholmin yhtye, jonka Jussi Hakulinen näki tuona iltana ensimmäistä kertaa.

Pasi Görman: ”Sitten tuli T.T. Salonen Judas Bandin vuoro astua lavalle. Ensin tuli Olli yksin kitaran kanssa esittämään kappaleen, jonka nimeä en muista, mutta se oli hyvin kaunis ja herkkä. Olli oli hyvin rehellinen ja sympaattinen laulaja ja on jo päässyt eroon siitä Pelle Miljoona -pakkomiellestään. Siihen ilmestyi joku saatanan turska aukomaan päätään. Kaverilla oli kauhea halu toteuttaa itseään. Olisi tehnyt sen jollain muulla tavalla, mennyt vaikka lavalle esittämään jotain. Pojat soittivat muun muassa seuraavat kappaleet: ’Elämä on tuleessa’, ’En tahdo olla paha’, ’Raskaana vai ei’, ’06, osta snorkkeli’ ynnä muuta.”

T.T. Salonen Judas Bandin jälkeen illan isäntäyhtye Strix soitti vielä toisen setin. Tässä vaiheessa punktoimittaja Görmanin oli poistuttava Räpsööstä eli Reposaaresta, sillä viimeinen bussi Porin keskustaan teki lähtöään. Illan tunnelmaa kohottanut pakollinen häirikkökään ei saanut häntä innostumaan Meri-Porin rockhuumasta.

Pasi Görman: ”T.T. Salonen Judas Band soitti myös vieraita biisejä; tällaisia kuin ’Lähdetään kiittämään’, ’Raitsikka oot’, ’Rakkauden orjat’, ’Se jokin sinulla on’ ja ’Hyvä juttu’. Pojat soittivat suurimmaksi osaksi omia biisejään ja juuri siitä syystä erottuivatkin edukseen kahdesta muusta. Eipä silti, olivathan pojat varsin tyylikkäitä, erityisesti Olli. Pojat lopettivat ja meidän täytyi mennä etsimään linjuripysäkkiä. Strix olisi vielä soittanut, mahtoikohan ne soittaa lisää Kollaata (mutta se linjuri). Ei olisi kyllä tehnyt mieli tehnyt mieli jäädäkään, kun se yks turska uhos siellä koko ajan ja sanoipa vielä pojille, ettei niillä olisi enää ’Räpsööseen’ tulemista ja minäkin ihmettelin, miksi enää tänne jumalan selän taakse tulisinkaan.”

Vaikka samankaltainen kolmen bändin rockkeikka olisi voitu tapahtua lähes missä tahansa suomalaisessa kaupungissa loppuvuodesta 1980, juuri tällä Reposaaren VPK:lla järjestetyllä iltamalla oli varsin kauaskantoiset seuraukset. Tuona iltana tutustuneet Jussi Hakulinen ja Olli Lindholm eivät tietenkään voineet tätä vielä tietää.

Yö

Maaliskuun 19. päivänä 1964 Porissa syntynyt Olli Lindholm oli jo nuorena aktiivinen puuhamies. Ennen T.T. Salonen Judas Bandia hän oli ehtinyt soittaa jo parissa aloittelevassa yhtyeessä ja perustaa porilaispunkkareiden kanssa *Läikkä*-pienlehden. Lindholm oli ulospäinsuuntautunut bändin nokkamies, joka ei pelännyt ottaa kontaktia yleisöön. Hän osasi laulamisen lisäksi soittaa jonkin verran kitaraa ja teki T.T. Salonen Judas Bandille omia biisejä.

Porilaisessa Psykke-yhtyeessä vaikuttanut Jarmo ”Jallu” Korpi kertoo Olli Lindholmin punkherätyksestä: ”Lindholmin Olliin törmäsin juhannuksena 1979. Olimme pitkäaikaisen ystäväni ja myöhemmin myös luottorumpalimme Moke Laineen kanssa kaatuilemassa Merikarvian camping-alueen juhannusjuhlilla. Kun pidimme itseämme pystyssä koivuun nojaten, ohi kulki kaveri, jolla oli ne pakolliset teevadin kokoiset Pelle Miljoona- ja Eppu Normaali -rintamerkit, samoin kuin meilläkin. ’Moro, ootteko tekin punkkareita’, se kysyi. Kerrottiin, että oltiin tietty. Hän esitteli itsensä Olliksi ja kysyi, voidaanko me esitellä hänet Porin punkpiireille. Porin punkpiirit käsitti tuolloin noin kaksitoista tyyppiä, ja Olli oli tietenkin tervetullut joukkoomme.”

Korpi muistaa nähneensä myös Strixin ja vielä varsin kovassa seurassa.

Jallu Korpi: ”Jussiin ja hänen tuolloiseen Strix-yhtyeeseensä kiinnitin ensimmäisen kerran huomioni Porin elävän musiikin yhdistyksen Pelmun joulujuhlissa 1980. Kyseiseltä keikalta mieleen jäivät parhaiten Popedan känninen kohkaus, Juicen uusi joulubiisi ’Sika’ ja Jussi

Raittisen erittäin hauskat välispiikit, mutta vaikutuksen teki myös uusi nuori biisintekijä Jussi Hakulinen, tuolloin vielä hieman ujon ja hapuilevana.”

Jussi Hakulinen oli Strixin keikoilla keulakuva vasten tahtoaan. Koska yhtye soitti pääasiassa hänen punkhenkisiä biisejään, hieman sisäänpäin kääntyneen ja ujon Hakulisen oli ryhdyttävä bändin solistiksi. Jussi Hakulisen vahvuutena olivat alusta asti hyvät omat biisit, mutta ei bändin nokkamiehenä oleminen. Kun Olli Lindholm näki Strixin esiintymässä Reposaaren VPK:lla, hän ymmärsi heti, että Hakulisen biisit olivat aivan toisella tasolla kuin hänen omat tekeleensä.

Olli Lindholm kertoo kohtaamisesta kirjassa *Yhden Yön tarina*: ”T.T. Salosen ensimmäinen keikka oli Reposaaren VPK:lla toisen porilaisyhtyeen Strixin kanssa. Heille biisit teki meihin muihin jätkiin verrattuna hieman nuorempi ja hyvin erilainen kaveri nimeltä Jussi Hakulinen. Siitä tuli historiallinen ilta. On suuri asia, jos musiikista tulee kylmät väreet. Kun ensimmäisen kerran kuulin Jussi Hakulisen tekemiä lauluja Reposaaren VPK:lla talvella 1980, tunsin, miten kylmät väreet kulkivat lävitseni ja olin myyty mies. Noita lauluja haluan laulaa. Keikan jälkeen sain kysyttyä Jussilta, josko voisin laulaa hänen tekemiään kappaleita ja sain myöntävän vastuksen. Jussille olin kai joku stara, kun aikaisempi bändini oli oikein Suistomaan Soittopäivillä esiintynyt.”

Todellisuudessa Jussilla ja Ollilla ei ole ikäeroa kuin yhdeksän kuukautta ja kummatkin ovat syntyneet vuonna 1964. Heitä yhdisti punkin lisäksi rakkaus vanhaan suomalaiseen iskelmään. Tätä ei tietenkään kannattanut toivottaa kovaan ääneen 1980-luvun alun Porin punkpiireissä.

Olli ja Jussi täydensivät toisiaan ja muodostivat klassisen dynaamisen duon. He olivat lähtökohdiltaan ja luonteiltaan hyvin erilaisia. Jussi oli kirjoja lukeva lukiolainen, kun taas Olli oli toimintaan suuntautunut ammattikoululainen, joka valmistui levyseppähitsaajaksi.

Kun nuori Jussi Hakulinen tunsu epävarmuutta kappaleidensa

vastaanotosta, Olli Lindholm oli se henkilö, jolta hän koki saavansa ensimmäistä kertaa itsetuntoa nostattavaa arvostusta. Kun Strix ei lähtenyt lentoon, Jussi oli jo vähällä luovuttaa.

Jussi Hakulinen kertoi Yön perustamisesta *Iltalehden* haastattelussa vuonna 2019: ”Ilman Ollia olisin silloin lopettanut biisien tekemisen. Hän oli ensimmäinen, joka kehui biisejäni. Olli sanoi, että nämähän ovat hienoja biisejä, tehdään bändi. Olin ennen sitä jo päättänyt, että lopetan soittamisen ja aloitan opiskelut.”

Olli Lindholm kertoi yhteistyön alusta *Yhden Yön tarina* -kirjassa: ”Varmaan Jussistakin oli erikoista löytää samanhenkinen ihminen. En usko, että Porissa sillä hetkellä olikaan muita kuin me, jotka ajattelivat samoin. Kun kerroin Jussille, että punkdiggailuni ohessa kuuntelin myös iskelmää ja että se liikuttaa kummasti, Jussi nyökkäili ymmärtäväisesti. Näin sai alkunsa ajatus bändistä, joka soittaisi rokkia sähkökitaroilla, mutta mollisoinnuilla ja jossain määrin jopa iskelmävaikutteisesti. Tyypillinen esimerkki alkuaikojen biiseistä on esikoislevyltämme *Varieteelta* löytyvä ”Tiedän liikaa elämästä”. Se oli Jussin tuotannossa jo vanhempi biisi, ja Strix soitti sitä myös. Ei selaista tekstiä aiemmin ollut rockmusiikissa kuultu.”

Käytännössä Yö syntyi niin, että Olli Lindholm tuli Strixiin laulajaksi. Juha Rauäng jatkoi bassossa, Jussi Hakulinen koskettimissa ja laulussa sekä Harri Varhala rummuissa. Strixin kitaristi Arvid Saarinen sai tuossa vaiheessa tarpeekseen, joten Yön kitaristiksi tuli Ollin kontaktien kautta hieman kokeneempi soittaja Jani Viitanen. Hän oli vaikuttanut muun muassa Pelmun puheenjohtajana.

Juha Rauäng: ”Mietimme Jussin kanssa, että tarvitsemme laulajan. Emme kuitenkaan Strixiin, vaan ajattelimme perustaa uuden bändin, jossa olisi erikseen laulaja. Pyysimme sitten Ollia laulajaksi. Hän oli kuunnellut meidän keikkamme. Silloin meillä oli jo omia Jussin tekeviä biisejä. Olli diggasi biiseistä ja kiinnostui yhteistyöstä. Hän toi mukanaan Viitassen Janin, vaikka Jani ja Olli eivät edes kunnolla tunteet toisiaan. Itse tunsin Janin jo lapsuudesta, sillä hänellä oli sukulaisia Reposaaressa.”

Alkuvuodesta 1981 perustettu yhtye sai nimen Yö, jonka keksi Olli Lindholm. Vaikka Olli diggaili Jussin biisejä, yhtye soitti alkuun Ollin tekemiä kappaleita.

Juha Rauäng: ”Jussilla oli sellainen vaihe päällä, että ihan alkuun hän ei halunnut tehdä Yölle biisejä. Yön alkuaikoina soittamat Ollin biisit oli tehty hänen aikaisemmille bändeilleen. Se oli vähän kummallista.”

Myös rumpali Harri Varhala lähti varhaisesta Yöstä, ja hänen tilalleen tuli Tapio Wallin, joka soitti Yön ensimmäisillä keikoilla. Pian hänkin lähti yhtyeestä.

Jussi Hakulinen kertoi Yön alkuajoista Ylen haastattelussa vuonna 1996: ”Bändi kasattiin vuonna 1981. Se oli aluksi ihan suoraviivaista punkkia. Olli Lindholm teki biisit. Olimme vuonna 1981 Rockin SM-kisoissa, mutta emme selvinneet jatkoon. Vuonna 1982 tulimme kolmansiksi. Bändin linja muuttui radikaalisti siinä vaiheessa, kun minä aloin tekemään biisejä. En tehnyt niin suoraviivaista punkkia kuin Olli. Tämä tapahtui Rockin SM-kisojen välissä. Vuoden 1981 kisoissa soitimme Ollin punkibiisejä, ja vuonna 1982 soitimme pelkästään minun biisejäni. Siinä vaiheessa musiikkityyliimme muuttui melko täydellisesti.”

Yön ensimmäinen keikka soitettiin 19. syyskuuta 1981 Porin Malminpään koululla. Kyseessä oli Pelmun järjestämä tilaisuus. Keikalla soitti myös muita bändejä, kuten Sandaaleja Liukuhihnalla, jonka jäseniä vaikutti myöhemmin sellaisissa porilaisissa rockbändeissä kuin Hexenhaus ja Psyuke. Pelmu-aktiivi Timo Järvenpää, josta tuli myöhemmin Yön ensimmäinen manageri, nauhoitti keikan c-kasetille suoraan miksauspyödestä.

Nauha oli pitkään kateissa, mutta vuonna 2008 Jussi Hakulinen ja rumpali Veikko Lehtiranta löysivät kasetin. Pian tämän jälkeen Poko Rekords julkaisi siitä livealbumin *Yön ensimmäinen keikka*. Rummuissa keikalla oli vielä Tapio Wallin, ja suurin osa punkhenkisestä materiaalista oli Olli Lindholmin käsialaa. Myös kitaristi Jani Viitanen oli tekijänä muutamassa kappaleessa.

Jallu Korpi: ”Mieleen on jäänyt erityisesti Yön ensimmäinen keikka, jossa esiintyi myös silloinen bändini Sandaaleja Liukuhihnalla. Silloin olisi ollut vaikea uskoa, että melko vaiherikas keikka julkaistaisiin levynä. Jussi veteli bändimme lainauruilla niin sanotusti sinnepäin, Ollista ei olisi voinut veikata tulevaa Iskelmä-Finlandia-palkinnon saajaa ja kitaristi Viitanen kävi kesken keikan maksamassa kalavelat lavalle räkineelle punkkarille.”

Yön ensimmäinen keikka -albumin äänentoisto on heikko, eikä Yön soittotaidossakaan ole kehumista. Poko Rekordsin pomo Epe Helenius olisi halunnut painattaa levyn kanteen tarran ”Ei kuunneltavaksi”, mutta vitsi jätettiin toteuttamatta. Jussi Hakulinen on tekijänä neljässä kappaleessa, joista vain ”Raaputtamalla rakkautta” on kokonaan hänen omaa käsialaansa. Hätäinen punkbiisi on niin sekavasti esitetty, että osa laulun sisällöstä niin melodian kuin sanojenkin osalta jää keikalla hämärän peittoon. Yön jäsenet kaavailivat tätä Ässä-arvoista ideansa saanutta laulua Yön ensimmäiseksi singleksi, mutta biisi ei koskaan päätenyt seiskatuumaiselle.

”Raaputtamalla rockia” -kappaleen demoversio julkaistiin vuonna 2016 Yön *Aikamatka*-boksissa, jonka kansivihossa Jussi Hakulinen kertoi biisistä: ”Kappaleessa on aihiona onnellisuuden tavoittelu. Biisi liittyy Veikkauksen raaputusarpakampanjaan, joka oli hyvin massiivinen, kun raaputusarvat tulivat. Se oli osastoa raaputtamalla onneen, mikä pisti silloin silmiini. Tässä kappaleessa on sitä ironiaa. Nuorempana jotenkin ymmärsin, että raha ei tuo onnea. Biisin tekstin voin allekirjoittaa tänä päivänäkin. ’Raaputtamalla rakkautta’ biisiä ei voi ymmärtää, jos ei ole kokenut aikanaan Veikkauksen kampanjaa. Siinä lyötiin läpi ajatusmalli: unohtakaa elämäenne, opiskelunne ja työuranne. Raaputtakaa kolme samaa kuviota. Se kuulosti minunkin korvaani todella hassulta. Kappale on tehty alkujaan vuonna 1980 Strix-yhtyeelle. Sen bändin biisejä levytettiin useita Yön ...*ja tapahtui niinä päivinä* -livelevylle.”

”Sankari palaa kotiin” on merkitty Jussin sävellykseksi ja Ollin sanoitukseksi. Urkumelodiassa ja säkeistössä on havaittavissa jopa

pientä melodiantynkää ja orastavaa loogisuutta, mutta sekava laulu kaahataan läpi juuri ja juuri koossa pysyen. Mukana on hievaudus Pelle Miljoonaa. Yö julkaisi vuonna 1984 livealbumin ... *ja tapah-tui niinä päivänä*, jolla oleva samanniminen biisi on aivan eri kappale kuin tämä ensimmäisellä keikalla esitetty. Yhteistä biiseille on vain nimi.

”Kuolema”-nimisen biisin on säveltänyt Jussi Hakulinen ja sanoittanut Jarkko Eve, joka myöhemmin niitti mainetta Dingon basistina ja sooloartistisina. Biisi aloitetaan levyllä pariin kertaan, mutta lopulta päästään vauhtiin. ”Kuolemassa” on pieni häivähdys Jussi Hakulisen isojen biisien melodisuutta, vaikka kyseessä on vielä täysi raakile. Kuolemasta kertova Even teksti on korni. *Yön ensimmäisellä keikalla* on muitakin Dingo-viittauksia, joskin ne lienevät täysin tahattomia. Albumin päättää ”Sinä ja minä” -niminen Olli Lindholmin ja Jani Viitasen tekemä biisi, jonka kolmanneksi tekijäksi on merkitty T.T. Salonen Judas Bandin kitaristi Miksa Huhdanpää. Myös Pertti Neumann kirjoitti samannimisen kappaleen, josta tuli Dingon ensimmäinen single ja valtava hitti vuonna 1984. Näiden kahden kappaleen ainoat yhdistävät tekijät ovat nimi ja porilainen alkuperä.

Yö on ensimmäisellä keikallaan täysin prototyyppiasteella. Häätäisesti soitetut punkbiisit eivät tuo mitään uutta tuon aikaiseen suomenkieliseen punkrockiin. Yksi poikkeus levyllä kuitenkin on. Ainoa Jussi Hakulisen laulama biisi on Reino Helismaan ”Päivänsäde ja Menninkäinen”, joka soitettaan nopealla punktempolla. Laulu tuli tunnetuksi Tapio Rautavaaran laulamana hyvin rauhallisena ja herkkänä versiona. Idean Helismaan versioinnista Hakulinen oli varastanut Tumppi Varoselta, joka oli vuonna 1980 julkaissut Problems?-yhtyeensä kanssa onnistuneen punkversion 1940-luvun iskelmäklassikosta ”Katu-poikien laulu”.

”Päivänsäde ja Menninkäinen” on ainoa merkki yhtyeen tulevasta tyylistä, sillä se nauttii ennakkoluulottomasti punkrockia ja vanhaa suomi-iskelmää. Kappale oli ainoa ensimmäisen keikan ohjelmistosta, joka pysyi myöhemmin yhtyeen keikkasetissä, ja Jussi Haku-

linen tulkit si kappaleen myös Yön debyyttialbumilla *Varietee* kaksi vuotta myöhemmin. Biisi sopii erinomaisesti Yölle myös siksi, että siinä on rivi ”ja toinen yötä rakastaa”.

Yön lähipiirissä sikisi myös muita uusia bändejä. Olli Lindholm ja Juha ”Liuhu” Rauäng olivat vuonna 1981 perustamassa hardcore-punkbändi Appendixia. Yön rajumman punksiiven edesottamuksista sai kärsi koko Yö-yhtye ensimmäisellä keikalla. Vaikka Yön jäsenillä synkkasi hyvin, jo tässä vaiheessa kävi selväksi, että Jussi Hakulinen oli herkkä taiteilijapoika ja muut melkoisia hulivilejä. Heitä eivät tuossa vaiheessa juurikaan huolet painaneet.

Jussi Hakulinen kertoi Yön ensimmäisestä keikasta Olli Lindholmin ja Ilpo Rantasen kirjassa *Likaiset legendat – 30 vuotta yötä* vuonna 2011: ”Keikan järjestäjä Timo Järvenpää oli laittanut meidät esiintymään ensimmäisenä, ja se otti meitä luonnollisesti päähän – olihan varsinkin Ollille ja Liuhulle ehtinyt jo kertyä Porin musiikki-piireissä vähän nimeäkin. Järvenpää oli kuitenkin kyseiselle kaksikolle edelleen vihainen aiemmin Riihikedon koulun rauhanjuhlassa vedetystä katastrofaalisesta Appendix-yhtyeen keikasta ja halusi kouluttaa meitä tällä tavalla. Itse olin jättänyt kyseisen keikan väliin, sillä olin jo aiemmin päivällä nähnyt missä kunnossa kaverit heiluivat ja aavistin, mitä illalla tulee tapahtumaan. Menin rauhanjuhlan sijasta kotiin.”

Hakulinen ei arvostanut bändikaveriensa ördäämistä Yön debyyttikeikalla, mutta toisaalta hän ei pidä omaa suoritustaan yhtään parempana. Jussi Hakulinen jatkoi aiheesta *Likaiset legendat* -kirjassa: ”Aikaisen esiintymisajankohdan aiheuttamaa harmitusta purettiin sitten päivän mittaan kumoamalla erilaisia alkoholijuomia kurkusta alas siihen tahtiin, että soittokunto oli lopulta Lehtirannan kasetilta kuultavissa olevaa säälittävää tasoa. Keikka julkaistiin pari vuotta sitten vinyylinä, mutta biisien välistä oli ensin pakko leikata pois monen minuutin välisiä pätkiä. Itsekin saatoin esimerkiksi hakata urkua minuuttitolkulla, ilmeisesti jonkinlaisena tarkoituksena todistaa virtuoosimainen soittotaitoni. Tuolla keikalla kuullut kappaleetkin olivat ihan omaa luokkaansa, kuten esimerkiksi Ollin biisi ’Sinulle